

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

02 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Talpă Boris
Roic-Botezatu Lilia
Eremciuc Ghenadie

examinând demersul înaintat de președintele interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie, privind strămutarea cauzei intentate la plîngerea petiționarilor Chiril Landari și Roman Baracu, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, de la Curtea de Apel Chișinău, la o altă instanță egală în grad,

c o n s t a t ă :

1. La 06 martie 2024, președintele interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie, a depus demers privind strămutarea judecării recursului împotriva încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău din 12 octombrie 2023, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată plîngerea înaintată de petiționarii Landari Chiril și Baracu Roman, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad.

În motivarea cererii s-a invocat că, la 20 noiembrie 2023 în cadrul Curții de Apel Chișinău a parvenit recursul declarat de petiționarii Landari Chiril și Baracu Roman împotriva încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău din 12 octombrie 2023, care a fost repartizat judecătorului-raportor Brînza Liubovi.

La fel, s-a mai menționat că, conform demersului înaintat de judecătorii Curții de Apel Chișinău Brînza Liubovi, Cekan Silvia și Palanciuc Ecaterina, s-a reținut că pe cauza nominalizată s-a solicitat efectuarea unui control asupra acțiunilor judecătorilor Iordan Iurie și Ursu Ludmila.

Astfel, pentru a evita abordarea unor suspiciuni în vederea imparțialității judecătorilor și înlăturării situațiilor care pun în pericol desfășurarea normală a procesului penal datorită unor stări de fapt existente la locul, unde urmează să fie judecată cauza, s-a solicitat strămutarea acestuia la o altă instanță egală în grad.

2. Examinând demersul de strămutare, în raport cu prevederile legii, completul de judecată consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În baza art.39 pct. 5) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de strămutare.

Conform art.46 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție strămută judecarea unei cauze penale de la instanța competentă la o altă instanță egală în grad în cazul în care prin aceasta se poate obține soluționarea ei obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului. Strămutarea cauzei poate fi cerută de președintele instanței de judecată sau de una dintre părți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, cererea de strămutare poate fi înaintată în temeiuri strict determinate de legislația procesuală penală și bazată pe argumente plauzibile, probe ce confirmă temeinicia cererii formulate, iar lipsa identificării vreunui temei care ar permite constatarea acestui fapt ar reprezenta un dezechilibru major în exercitarea drepturilor procesuale ale părților.

În prezenta cauză, se observă că, prin demersul înaintat s-a pus problema strămutării cauzei la o altă instanță egală în grad, din motivul că la baza intentării cauzei penale formulată la plângerea petiționarilor Chiril Landari și Roman Baracu, înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, a stat solicitarea petiționarilor în vederea efectuării unui control asupra acțiunilor judecătorilor din cadrul Curții de Apel Chișinău, Iordan Iurie și Ursu Ludmila, la moment demisionați.

Sub acest aspect, completul de judecată consideră oportun de a reitera prevederile art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, potrivit cărora judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Luând în considerare condițiile din speță și argumentele formulate în susținerea solicitării de a strămuta cauza, completul de judecată constată la caz că există elemente obiective care conduc în mod întemeiat la apariția îndoielilor cu privire la imparțialitatea instanței, în condițiile când în cauza pendinte sunt vizați doi judecători ai Curții de Apel Chișinău.

Astfel, completul de judecată constată că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, a garanției instituțională a dreptului la un proces echitabil, în care părțile să dispună de aceleași mijloace de apărare și să aibă posibilitatea să își exercite dreptul la apărare în mod efectiv și eficient.

De altfel, este de reținut că un element esențial al dreptului la un proces echitabil îl constituie independența și imparțialitatea instanței, aceasta din urmă definindu-se, de regulă, prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare.

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat, cu referire la cauza Padovani c. Italiei (26 februarie 1993, par. 27), că este fundamental ca într-o societate democratică tribunalele să inspire încredere justițiabililor, art. 6§1

din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impunând ca fiecare instanță să fie imparțială. Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa.

Cu privire la imparțialitatea obiectivă, Curtea a precizat că, analizând dispozițiile procesuale referitoare la temeiurile strămutării s-a constatat că în unele cazuri, există elemente obiective care conduc în mod întemeiat la îndoieli cu privire la imparțialitatea instanței. Astfel că strămutarea la altă instanță judecătorească egală în grad se fundamentează inclusiv și pe bănuiala legitimă, în care trebuie să se identifice vreun temei care ar permite constatarea acestui fapt, așa cu ar fi calitatea procesuală a părților.

În asemenea împrejurări, ținând cont de calitatea participanților la proces și anume că în cauza pendinte sunt vizați doi judecători ai Curții de Apel Chișinău, demisionați, întru asigurarea criteriilor obiective de imparțialitate a judecătorilor la judecarea acestei cauze, a încrederii justițiabililor în actul de justiție, întru evitarea tuturor suspiciunilor și pentru obținerea soluționării obiective și asigurării desfășurării normale a procesului, se impune strămutarea judecării cauzei respective de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad și anume la Curtea de apel Bălți.

3.În conformitate cu prevederile art. 46-49 din Codul de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se admite demersul președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău, Mîra Ghenadie, privind strămutarea cauzei intentate la plângerea petiționarilor Landari Chiril și Baracu Roman, înaintată în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Talpă Boris

Judecător

Roic-Botezatu Lilia

Judecător

Eremciuc Ghenadie